ՀՀ Լոռու մարզի
Սպիտակ համայնքի ղեկավար
պարոն Ք. Նիկողոսյանին
նույն համայնքի բնակիչ՝
Դավիթ Ներսեսի Մակարյանից
Հեռախոս 099 42 46 99

Դ Ի Մ ՈՒ Մ

Խնդրում եմ Ձեզ հաստատել Սպիտակ համայնքի վարչական տարածքում գտնվող, 06-006-0351-0011 կադաստրային ծածկագրով, 5,02 հա մակերեսով հողամասի հատակագիծը Կադաստրի կոմիտե ներկայացնելու նպատակով (կից ներկայացնում եմ անշարժ գույքի չափագրությունը տրված «Գասպար Վեքիլյան» Ա/Ձ-ի կողմից):

Կանխավ շնորհակալություն.

Ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկ՝

№	Փաստաթղթի անվանումը	Կցված է (կատարվում է✓ նշում)
1.	Դիմում՝ լրացված սահմանված ձևով	✓
2.	Դիմումատու իրավաբանական անձի պետական գրանցման վկայականի պատճենը, ՀՎՀՀ, բանկային վավերապայմաններ	-
3.	Դիմումատու քաղաքացու անձը հաստատող փաստաթղթի պատճեն	✓
4.	Անշարժ գույքի ժամանակավոր վկայականի պատճեն	✓
5.	Անշարժ գույքի չափագրություն	✓
6.	Դատարանի վճռի պատճեն	✓
7.	Հասցեավորման նպատակով կատարված վճարման անդորրագիր	✓

Դիմումատու՝ _____ Դավիթ Մակարյան
(ստորագրություն) (դիմումատուի անուն, ազգանուն)

13 05. _____ 2025 թ.

ՀՀ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԻ
ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆ
ՄՏԻՑ N Ք-2215
ԳՈՐԾ N 28
«13» 05 2025թ

Փոխանցագիր N 83 13/05/2025 «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ

ՎՃԱՐՈՂ 99

Մակարյան Դավիթ

99424699

Բանկ՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ «ՍՊԻՏԱԿ» ՄԱՍ

Սոցապ N

	ԴԵԲԵՏ			Գումար
	16317	1011006	1011	800.00 AMD
	ԿՐԵԴԻՏ			
ՍՏԱՑՈՂ՝ Համայնքի տարածքում շինարարության կամ շինության արտաքին տեսքը փոփոխող վ	90024	5161162		100
Բանկ՝ Սպիտակի տեղ. գանձ. բաժանմունք				
Գումարը տառերով Ինը հարյուր ՀՀ դրամ				900.00 AMD

Վճարման նպատակը՝ 1 Փոխարժեքով

Հասցեավորում

Ներկայացնել՝

Մտք. 13/05/2025 12:45:2

Տպգ. 13/05/2025 12:45:2

Հսկիչ Հաշվապահ Գանձապետ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
REPUBLIC OF ARMENIA ID CARD

Անուն/Surname

ՄԱԿԱՐՅԱՆ
MAKARYAN

Անուն/Name

ԴԱՎԻԹ
DAVIT

Հայրանուն/Patronymic name

ՆԵՐՍԵՍԻ

Սեռ/Sex

Ա/M

Ծննդյան թիվ/Date of birth

23.02.1972

Վավերական է մինչև/Date of expiry

27.07.2025

Քաղաքացիություն/Citizenship

ՀՀ/ARM

Նույնականացման քարտի համար/Identity card number

006983787

Քարտակրի ստորագրությունը/Signature of holder

Ծնելավայրը/Place of birth

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ARMENIA

Բնակության վայրը/Place of residence

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ARMENIA

Տրվել է/Date of issue

27.07.2015

Ում կողմից տրված authority

052

Հանրային ծառայությունների համարանիշը/Social services number

3302720254

Ազգությունը/Nationality

ՀԱՅ
ARMENIAN

Արյան խումբը և ռեզուսը/Blood type and rhesus

I<ARM0069837876<<<<<<<<<<<<<<<
7202238M2507271ARM<<<<<<<<<<<4
MAKARYAN<<DAVIT<<<<<<<<<<<<<<

	# ՀՈՂԱՄԱՍԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	Չև 1
Սեփականատեր Դավիթ Մակարյան	Լոռու մարզ,համայնք Սպիտակ ք. Սպիտակ Ղազանչի հանդամաս	Հաստատում եմ ___ ___202_թ.
	Մարզ, համայնք, հասցե	Համայնքի ղեկավար Կ.Տ.
		Քաջայր Նիկողոսյան
	Հողահատկացման հիմքը	անուն, ազգանուն, հայրանուն

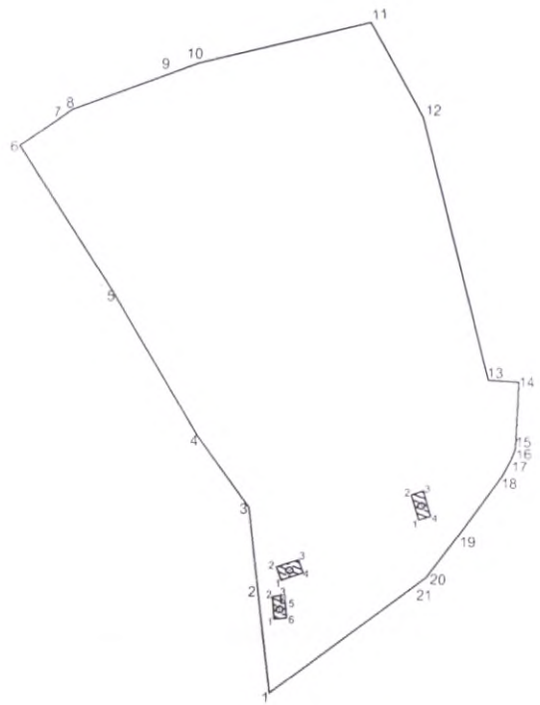

Մակերես հա	5.02000
Ծածկագիր	06-006-0351-0011
Նպատակային նշանակություն	Հատուկ պահպանվող տարածքների
Գործառնական նշանակություն	Հանգստի համար նախատեսված

Լրացուցիչ նշումներ.

Հողամասի

Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատները X	Կոորդինատները Y	Գծային չափերը(մ)
1	8440890.1996	4519274.7336	
2	8440884.3446	4519327.7222	53.31
3	8440879.2173	4519373.2112	45.78
4	8440851.6062	4519411.2260	46.98
5	8440806.8084	4519488.2540	89.11
6	8440757.4459	4519564.9921	91.24
7	8440779.3998	4519580.0862	26.64
8	8440785.3337	4519584.3124	7.29

Մասշտաբ 1:5000

Որակավորում ունեցող անձ		Գասպարի Վեքիլյան
Որակավորման վկայականի համարը		006
Ստորագրություն		
Իրավաբանական անձի անվանումը		Մ/Ձ Գասպարի Վեքիլյան
ՀՎՀՀ		80981051
Ստորագրություն		
ամիս ամսաթիվ	չափագրության	13.04.2025
	հատակագծի կազմման	13.05.2025

Կ.Տ.

Հողամաս			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
8	8440785.3337	4519584.3124	
			55.90
9	8440837.8078	4519603.5945	
			15.64
10	8440852.4856	4519608.9880	
			93.67
11	8440943.6869	4519630.3604	
			57.26
12	8440971.2788	4519580.1865	
			143.88
13	8441006.1046	4519440.5807	
			16.66
14	8441022.7313	4519439.5888	
			31.85
15	8441020.9942	4519407.7813	
			3.91
16	8441020.6220	4519403.8883	
			6.15
17	8441018.3265	4519398.1852	
			10.11
18	8441013.4519	4519389.3256	
			38.14
19	8440990.6058	4519358.7809	
			28.17
20	8440973.4516	4519336.4403	
			9.12
21	8440973.7497	4519327.3226	
			1.28
22	8440972.6712	4519328.0048	
			98.18
1	8440890.1996	4519274.7336	

1.բնակելի տուն			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
1	8440892.9191	4519313.8195	
			12.02
2	8440891.9673	4519325.8018	
			4.35
3	8440896.3008	4519326.1802	
			3.92
4	8440896.6113	4519322.2725	
			2.20
5	8440898.8040	4519322.4507	
			8.10
6	8440899.4454	4519314.3762	
			6.55
1	8440892.9191	4519313.8195	

2.անասնաշենք			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
1	8440896.3730	4519334.4164	
			7.40
2	8440894.0581	4519341.4451	
			12.20
3	8440905.6458	4519345.2615	
			7.40
4	8440907.9607	4519338.2329	
			12.20
1	8440896.3730	4519334.4164	

3.անասնաշենք			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
1	8440968.9837	4519366.3641	
			14.00
2	8440965.0362	4519379.7961	
			6.70
3	8440971.4598	4519381.7008	
			14.00
4	8440975.4072	4519368.2689	
			6.70
1	8440968.9837	4519366.3641	

Որակավորում ունեցող անձ		Գասպար Վերիյան
Որակավորման վկայականի համարը		006
Ստորագրություն		
Իրավաբանական անձի անվանումը		ՍՊԸ Գասպար Վերիյան
ՀՎՀՀ		80981051
Ստորագրություն		
ամիս ամսաթիվ	չափագրության	13.04.2025
	հատակագծի կազմման	13.05.2025

Կ.Տ.

	# ՀՈՂԱՄԱՍԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	Չև 1
Սեփականատեր Դավիթ Մակարյան	Լոռու մարզ,համայնք Սպիտակ ք. Սպիտակ Ղազանչի հանդամաս Մարզ, համայնք, հասցե	Հաստատում եմ ___.___.202_թ.
		Համայնքի ղեկավար Կ.Տ.
		Քաջայր Նիկողոսյան անուն, ազգանուն, հայրանուն
	Հողահատկացման հիմքը	

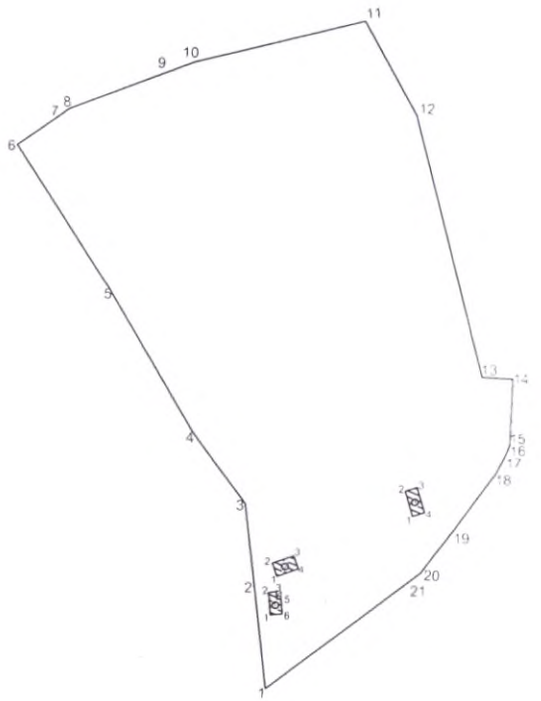

Մակերես հա	5.02000
Ծածկագիր	06-006-0351-0011
Նպատակային նշանակություն	Հատուկ պահպանվող տարածքների
Գործառնական նշանակություն	Հանգստի համար նախատեսված

Լրացուցիչ նշումներ.

Հողամասի

Հրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատները X	Կոորդինատները Y	Գծային չափերը(մ)
1	8440890.1996	4519274.7336	
			53.31
2	8440884.3446	4519327.7222	
			45.78
3	8440879.2173	4519373.2112	
			46.98
4	8440851.6062	4519411.2260	
			89.11
5	8440806.8084	4519488.2540	
			91.24
6	8440757.4459	4519564.9921	
			26.64
7	8440779.3998	4519580.0862	
			7.29
8	8440785.3337	4519584.3124	

Մասշտաբ 1:5000

Որակավորում ունեցող անձ		Գասպար Վերդյան
Որակավորման վկայականի համարը		006
Ստորագրություն		
Իրավաբանական անձի անվանումը		ՄՊ/Հ Գասպար Վերդյան
ՀՎՀՀ		80981051
Ստորագրություն		
ամիս ամսաթիվ	չափագրության	13.04.2025
	հատակագծի կազմման	13.05.2025

Կ.Տ.

Հողամաս			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
8	8440785.3337	4519584.3124	
			55.90
9	8440837.8078	4519603.5945	
			15.64
10	8440852.4856	4519608.9880	
			93.67
11	8440943.6869	4519630.3604	
			57.26
12	8440971.2788	4519580.1865	
			143.88
13	8441006.1046	4519440.5807	
			16.66
14	8441022.7313	4519439.5888	
			31.85
15	8441020.9942	4519407.7813	
			3.91
16	8441020.6220	4519403.8883	
			6.15
17	8441018.3265	4519398.1852	
			10.11
18	8441013.4519	4519389.3256	
			38.14
19	8440990.6058	4519358.7809	
			28.17
20	8440973.4516	4519336.4403	
			9.12
21	8440973.7497	4519327.3226	
			1.28
22	8440972.6712	4519328.0048	
			98.18
1	8440890.1996	4519274.7336	

1.բնակելի տուն			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
1	8440892.9191	4519313.8195	
			12.02
2	8440891.9673	4519325.8018	
			4.35
3	8440896.3008	4519326.1802	
			3.92
4	8440896.6113	4519322.2725	
			2.20
5	8440898.8040	4519322.4507	
			8.10
6	8440899.4454	4519314.3762	
			6.55
1	8440892.9191	4519313.8195	

2.անասնաշենք			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
1	8440896.3730	4519334.4164	
			7.40
2	8440894.0581	4519341.4451	
			12.20
3	8440905.6458	4519345.2615	
			7.40
4	8440907.9607	4519338.2329	
			12.20
1	8440896.3730	4519334.4164	

3.անասնաշենք			
Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Կոորդինատներ		Գծային չափեր (մ)
	X	Y	
1	8440968.9837	4519366.3641	
			14.00
2	8440965.0362	4519379.7961	
			6.70
3	8440971.4598	4519381.7008	
			14.00
4	8440975.4072	4519368.2689	
			6.70
1	8440968.9837	4519366.3641	

Որակավորում ունեցող անձ		Գասպար Վեքիլյան
Որակավորման վկայականի համարը		006
Ստորագրություն		
Իրավաբանական անձի անվանումը		ՀՀ Գասպար Վեքիլյան
ՀՎՀՀ		80981051
Ստորագրություն		
ամիս ամսաթիվ	չափագրության	13.04.2025
	հատակագծի կազմման	13.05.2025

Կ.Տ.

ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

Չև 3

Լոռու մարզ,համայնք Սպիտակ ք. Սպիտակ Ղազանչի հանդամաս

Մարզ, համայնք, հասցե

Սեփականատեր	Դավիթ Մակարյան

1. 1-ին հարկ
h=2.0-2.2
D=0.1-0.4
d=0.1-0.4

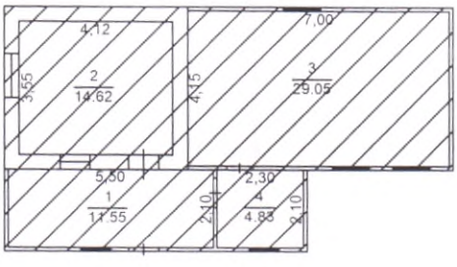

2. 1-ին հարկ
h=2.2
D=0.4

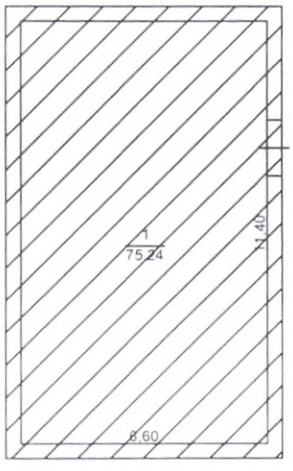

3. 1-ին հարկ
h=2.0
D=0.2

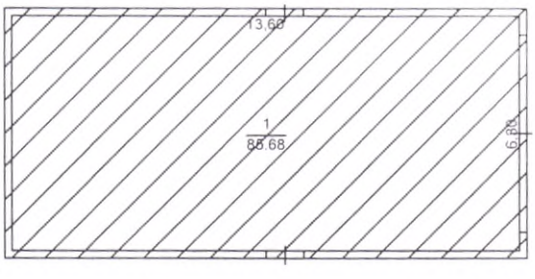

Լրացուցիչ նշումներ:

Մասշտաբ 1:200			
Որակավորում ունեցող անձ			Գնարիկ Վեթիլյան
Որակավորման վկայականի համարը			006
Ստորագրություն			
Իրավաբանական անձի անվանումը			Մ/Ա Գնարիկ Վեթիլյան
ՀՎՀՀ			80981091
Ստորագրություն			
ամիս ամսաթիվ	չափագրության	13.04.2025	
	հատակագծի կազմման	13.05.2025	

L.S

ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

Չև 3

Լոռու մարզ,համայնք Սպիտակ ք. Սպիտակ Ղազանչի հանդամաս

Մարզ, համայնք, հասցե

Սեփականատեր	Դավիթ Մակարյան

1. 1-ին հարկ
h=2.0-2.2
D=0.1-0.4
d=0.1-0.4

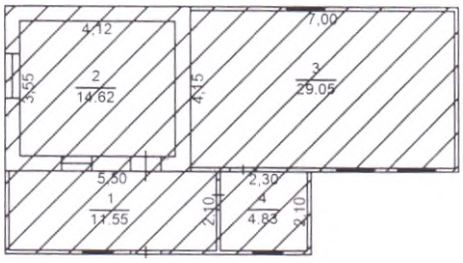

2. 1-ին հարկ
h=2.2
D=0.4

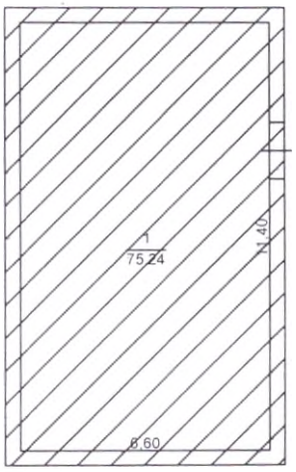

3. 1-ին հարկ
h=2.0
D=0.2

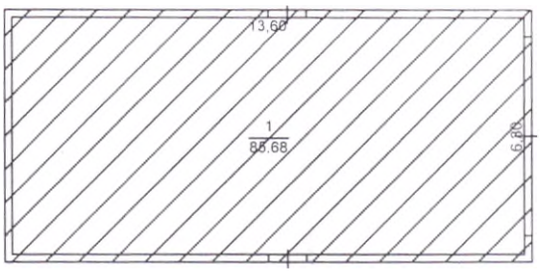

Լրացուցիչ նշումներ:

Մասշտաբ 1:200			
Որակավորում ունեցող անձ			Գնապար Վերիկան
Որակավորման վկայականի համարը			006
Ստորագրություն			
Իրավաբանական անձի անվանումը			ԿՀՀ Գնապար Վերիկան
ՀԾՀ			80981051
Ստորագրություն			
ամիս ամսաթիվ	չափագրության	13,04,2025	
	հատակագծի կազմման	13,05,2025	

Կ.Տ

ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

Հ/Հ	Կադաստրային նշանակություն	Գործառնական նշանակություն	Հարկ	Հարկայնություն	Մակերեսները (քմ)		Բարձրությունը (մ)	Ծավալը (խմ)	Կառուցման տարեթիվը	Տանիքի նյութը				Ավարտվածության աստիճանը				Պատերի շինանյութի տեսակը	Միջնորմների նյութը		Արտաքին հարդարումն ըստ կողմերի				
					Օրինական	Ինքնակամ				թիթեղ	շիֆեր	կղմինդր	այլ նյութ	անավարտ	մինչև 50%	50%-80%	80% և ավելի		փայտ	երկաթբետոն	սղբեշ	երեսապատված	ջրանոթ	տուֆերիտով	ցրտամեկուսիչ ցցոտա
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	բնակելի	բնակելի տուն	1	1	-	14.62	2.0	29.24	1989	-	v	-	-	-	-	-	v	բուտաքար	-	v	-	-	-	-	v
1	բնակելի	բնակելի տուն	1	1	-	45.43	2.4	109.03	1989	-	v	-	-	-	-	-	v	փայտ	v	-	-	-	-	-	v
2	բնակելի	անասնաշենք	1	1	-	75.24	2.0	150.4	1989	-	v	-	-	-	-	-	v	բուտաքար	v	-	-	-	-	-	v
3	բնակելի	անասնաշենք	1	1	-	85.68	2.2	188.4	1989	-	-	-	-	-	v	-	-	բուտաքար	-	-	-	-	-	-	v

Շինությունների ընդհանուր մակերեսը (քմ)	Այդ թվում	
	Օրինական կառուցված (քմ)	Ինքնակամ կառուցված (քմ)
27	28	29
220.97	-	220.97

Կատարող _____ (ստորագրություն) Գ. ՎԵՔԻԼՅԱՆ (անուն, ազգանուն) 13,05,2025 (ամիս, ամսաթիվ)

Որակավորման վկայական 006 (համարը) 05.12.2011թ. (տրման ամիս, ամսաթիվ)

Ա/Հ «Գ. ՎԵՔԻԼՅԱՆ» 26.771579 (պետական գրանցման համարը) Գ. ՎԵՔԻԼՅԱՆ (տնօրեն) _____ (ստորագրություն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՎԴ/9235/05/17

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ
ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

31-ը հոկտեմբերի, 2018թ. ք. Երևան

Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանը՝ հետևյալ կազմով՝

նախագահող դատավոր՝ **Կարեն Զարիկյան**,
դատավորներ՝ **Ալեքսանդրա Հարությունյան,**
Սամվել Հովակիմյան,
Արթուր Ավագյան,
Գրիգոր Առաքելյան,

քարտուղարությամբ՝ **Նաիրա Արևշատյանի**,

մասնակցությամբ՝

հայցվորի ներկայացուցիչ **Արտուր Հարությունյանի** (Փաստաբանների պալատի թիվ 1842 վկայական, լիազորագիր տրված 17.08.2017 թվականին, երեք տարի ժամկետով),

երրորդ անձի ներկայացուցիչ **Նորայր Յարմալոյանի** (անձնագիր AR 0343783, տրված 26.09.2017 թվականին, 052-ի կողմից, լիազորագիր տրված 20.09.2018 թվականին, մեկ տարի ժամկետով),

դռնբաց դատական նիստում քննելով վարչական գործն ըստ դիմումի Դավիթ Մակարյանի ընդդեմ ՀՀ կառավարության՝ «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ

քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետը անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին,

ՊԱՐԶԵՑ.

I. Գործի դատավարական պատմություն

1. Դավիթ Մակարյանը 01.09.2017 թվականին դիմում է ներկայացրել Վարչական դատարան՝ խնդրելով անվավեր ճանաչել ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականին ընդունված «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետը: 08.09.2017 թվականին դատարանը (նախագահող դատավոր՝ Կարեն Զարիկյան, դատավորներ՝ Կարինե Բաղդասարյան, Սամվել Հովակիմյան, Արթուր Ավագյան,Գրիգոր Առաքելյան) դիմումն ընդունել է վարույթ: Նույն որոշմամբ Սպիտակ համայնքը սույն գործի դատավարությունում ներգրավվել է որպես երրորդ անձ: Անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեից պահանջվել է Սպիտակ համայնքում գտնվող 351-011 ծածկագրով հողամասի կադաստրային գործի նյութերը: 26.10.2017 թվականին դատարան է մուտքագրվել հայցադիմումի պատասխան, իսկ 07.11.2017 թվականին պահանջված ապացույցները:

Դատարանը 16.11.2017 թվականի որոշմամբ գործը նշանակել է բանավոր դատաքննության: 18.01.2018 թվականին դատարանը պատասխանողից պահանջել է Սպիտակ քաղաքի գլխավոր հատակագիծը՝ էլեկտրոնային կրիչով, որը դատարան է մուտքագրվել 12.02.2018 թվականին: Վարչական դատարանի դատավոր Կարինե Բաղդասարյանի Վարչական վերաքննիչ դատարանի դատավոր նշանակվելու կապակցությամբ (ՀՀ Նախագահի 2018 թվականի հունվարի 18-ի թիվ ՆՀ-3-Ա հրամանագիր) 14.02.2018 թվականից դատավոր Կարինե Բաղդասարյանին փոխարինել է դատավոր Ալեքսանդրա Հարությունյանը: 23.03.2018 թվականին նշանակվել է փորձաքննություն: 06.06.2018 թվականին դատարան է մուտքագրվել փորձաքննության եզրակացությունը:

Գործի դատաքննությունն ավարտվել է 2018 թվականի հոկտեմբերի 15-ին:

նախագահող դատավոր Կարեն Զարիկյան

II. Գործի մինչդատական պատմություն

2. 01.06.1991 թվականին 351-011 ծածկագրով 6,0 հա անջրդի հողամասի նկատմամբ Դավիթ Մակարյանին տրվել է հողի սեփականության իրավունքի ժամանակավոր վկայական: Վերջինս՝ անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքի պետական գրանցում ստանալու նպատակով, 12.07.2017 թվականին դիմել է Անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե: 17.07.2017 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վարույթը կասեցվել է այն պատճառաբանությամբ, որ inter alia գրանցման ներկայացված հողամասը ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշմամբ հանդիսանում է Սպիտակ համայնքի սեփականությունը:

III. Կողմերի իրավական դիրքորոշումներ

3. Հայցվորը ներկայացված հայցադիմումով և բացման խոսքով վկայակոչել է ՀՀ Սահմանադրության 31-րդ հոդվածը, «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածը, ՀՀ հողային օրենսգրքի 34-րդ, 44-րդ, 52-րդ, 56-րդ հոդվածները, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ, 47-րդ, 84-րդ հոդվածները, իսկ նրա ներկայացրած փաստարկները հիմնականում հանգում են նրան, որ վիճարկվող որոշմամբ Սպիտակ համայնքին փոխանցվել է հայցվորին սեփականության իրավունքով պատկանող հողամասը:

4. Պատասխանողը 26.10.2017 թվականին ներկայացրել է դիմումի պատասխան, իսկ փաստարկները հիմնականում հանգում են նրան, որ հայցվորը չի ներկայացրել սեփականության իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ/պետական ակտ, կամ որևէ այլ ապացույց, որը կփաստեր պետական ակտի գոյության մասին: Իսկ Սպիտակի շրջանային Ագրոարդյունաբերական միավորման խորհրդի 1991 թվականի թիվ 501 քաղվածքում և հողի սեփականության իրավունքի ժամանակավոր վկայականի միջև առկա են հակասություններ:

5. Երրորդ անձը բանավոր առարկել է դիմումի դեմ՝ պնդելով, որ չի հաստատվում հայցվորի սեփականության իրավունքը խնդրո առարկա հողամասի նկատմամբ:

IV. Վերլուծություն

6. ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի 1054-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատվել է Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական

սահմանների նկարագիրը: ՀՀ հողային օրենսգրքի 56-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերության հիման վրա, որը լիազորում է Կառավարությանը համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող պետական սեփականության հողերը անհատույց սեփականության իրավունքով փոխանցել տվյալ համայնքին, 1054-Ն որոշման 2-րդ կետով Սպիտակ համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող որոշ հողամասեր անհատույց սեփականության իրավունքով փոխանցվել են Սպիտակի քաղաքային համայնքին: Փոխանցվող հողամասերի անհատականացման տվյալները մանրամասնվել են որոշման հավելվածներում: Մասնավորապես, N 6 հավելվածում տեղ է գտել 351-011 ծածկագրով հողամասը /էջ 66/:

7. Դիմողը պնդում է, որ նշված ծածկագրով հողամասը սեփականության իրավունքով պատկանում է իրեն՝ համաձայն Ագրարային բարեփոխումների և սեփականաշնորհման Սպիտակի շրջանային հանձնաժողովի 01.06.1991 թվականի նիստի արձանագրությունից քաղվածքի և նույն օրը տրված ժամանակավոր վկայականի: Նշված փաստաթղթերով Սպիտակ համայնքի վարելահողերից 6 հա հողամաս է տրամադրվել դիմողին գյուղացիական կոլեկտիվ տնտեսություն վարելու համար:

8. Դատարանն արձանագրում է, որ ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշման N 6 հավելվածում նշված 351-011 ծածկագրով հողամասի և Ագրարային բարեփոխումների և սեփականաշնորհման Սպիտակի շրջանային հանձնաժողովի 01.06.1991 թվականի նիստի արձանագրությունից քաղվածքում և նույն օրը տրված ժամանակավոր վկայականում արտացոլված հողամասի նույնության մասին վկայում են հետևյալ հանգամանքները.

(1) Անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի 17.07.2017 թվականի Կ-12/07/2017-37-0002 որոշմամբ նշված հողամասի նկատմամբ դիմողի սեփականության իրավունքի պետական գրանցումը կասեցվել է inter alia ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշման հիման վրա Սպիտակ համայնքի անվամբ գրանցված հողամասի հետ համընկնելու պատճառով:

(2) Դատարանի նշանակած փորձաքննության արդյունքում տրված 30.05.2018 թվականի թիվ 34171807 եզրակացությամբ փորձագետը հայտնել է, որ Ղազանչի հանդամաս հասցեում Դավիթ Մակարյանի կողմից փաստացի տիրապետվող 06-006-0351-0011 ծածկագրով 5.37765 հա մակերեսով հողամասը նույնական է 06.06.1991 թվականին տրված թիվ 351 գլխավոր հատակագծում պատկերված հողամասի հետ, իսկ Սպիտակ համայնքի հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմայում արտացոլված 351-011 ծածկագրով 5,02 հա հողամասն ամբողջովին ներառված է 5,37765 հա մակերեսով հողամասի սահմաններում.

նախագահող դատավոր Կարեն Զարիկյան

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ

0010 ՀՀ ք.Երևան, Վ.Սարգսյան 5, հեռ. 511768, www.court.am, vchrabek@court.am

ԴԴԱ-1 Ա-18169
«26» 12 2024թ.
Գործ թիվ ՎԴ6/0238/05/17

Դավիթ Մակարյանին
ՀՀ, Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ, Կամոյի 11

ՀՀ Կադաստրի կոմիտեին
ՀՀ, Երևան, Արշակունյաց պող., 7 շենք

Սպիտակի քաղաքապետարան
ՀՀ, Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ, Շահումյան 7

Ձեզ է ուղարկվում թիվ ՎԴ6/0238/05/17 վարչական գործով 11.12.2024 թվականին **«www.court.am»** ինտերնետային կայքում հրապարակված ՀՀ վճռաբեկ դատարանի վարչական պալատի 11.12.2024 թվականի որոշումը՝ 14 էջից:

ԴԱՏԱՎՈՐԻ ՕԳՆԱԿԱՆ **Ա. Նաջարյան**

1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի որոշում
Վարչական գործ թիվ ՎԴ6/0238/05/17
Նախագահող դատավոր՝ Ս. Հովակիմյան
Դատավորներ՝ Ա. Առաքելյան
Կ. Գևորգյան

Վարչական գործ թիվ **ՎԴ6/0238/05/17**
2024թ.

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ
ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի վարչական պալատը (այսուհետ՝ Վճռաբեկ դատարան) հետևյալ կազմով՝

նախագահող Հ. ԲԵԴԵՎՅԱՆ
զեկուցող Լ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Ա. ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ
Ռ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Ք. ՄԿՈՅԱՆ

2024 թվականի դեկտեմբերի 11-ին

գրավոր ընթացակարգով քննելով Դավիթ Մակարյանի վճռաբեկ բողոքը ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի 18.04.2023 թվականի որոշման դեմ՝ վարչական գործով ըստ հայցի Դավիթ Մակարյանի ընդդեմ ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի (այսուհետ՝ Կոմիտե) աշխատակազմի Լոռու մարզային ստորաբաժանման, երրորդ անձ՝ Սպիտակի քաղաքապետարան՝ գույքի նկատմամբ կատարված իրավունքի պետական գրանցումը մասնակի անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

1. Գործի դատավարական նախապատմությունը.

Դիմելով դատարան՝ Դավիթ Մակարյանը պահանջել է մասնակի՝ 06-006-0351-0011 ծածկագրով 5,02հա հողամասի մասով, անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման

միասնական 06-006-2-1 մատյանում կատարված սեփականության իրավունքի պետական գրանցումը:

ՀՀ վարչական դատարանի (դատավոր՝ Ա. Ալավերդյան) (այսուհետ՝ Դատարան) 01.06.2020 թվականի վճռով հայցը մերժվել է:

ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի (այսուհետ՝ Վերաքննիչ դատարան) 18.04.2023 թվականի որոշմամբ Դավիթ Մակարյանի վերաքննիչ բողոքը մերժվել է, և Դատարանի 01.06.2020 թվականի վճիռը թողնվել է անփոփոխ:

Սույն գործով վճռաբեկ բողոք է ներկայացրել Դավիթ Մակարյանը:

Վճռաբեկ բողոքի պատասխան չի ներկայացվել:

2. Վճռաբեկ բողոքի հիմքը, հիմնավորումները և պահանջը.

Սույն վճռաբեկ բողոքը քննվում է հետևյալ հիմքի սահմաններում՝ ներքոհիշյալ հիմնավորումներով.

Վերաքննիչ դատարանը խախտել է ՀՀ Սահմանադրության 60-րդ և 61-րդ հոդվածները, «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի 6-րդ, 13-րդ հոդվածները և նույն կոնվենցիայի թիվ 1 արձանագրության 1-ին հոդվածը, ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 5-րդ, 25-26-րդ, 28-րդ, 124-րդ և 199-րդ հոդվածները:

Բողոք բերած անձը նշված պնդումը պատճառաբանել է հետևյալ փաստարկներով.

Բողոքարկվող դատական ակտը կայացնելիս Վերաքննիչ դատարանն անտեսել է հայցվորի սեփականության իրավունքի պաշտպանության սահմանադրական սկզբունքը, գործում առկա ապացույցներն իրենց համակցության մեջ չի քննարկել և չի պատասխանել այն հարցին, թե արդյո՞ք հայցվորը կարող է իրավական պետությունում ունենալ սեփականության իրավունք, սակայն գոյություն չունենա այդ իրավունքի իրավական պաշտպանության մեխանիզմ, արդյո՞ք նրա հայցը կարող էր մերժվել միայն այն պատճառաբանությամբ, որ Կոմիտեն 2006 թվականին չէր կարող իմանալ այլ անձի սեփականության իրավունքի գոյության մասին:

Դատարանը ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածը մեկնաբանել է դրա տառացի իմաստով՝ անտեսելով այն հանգամանքը, որ կադաստրային գործում առկա միակ ապացույցը՝ ՀՀ կառավարության որոշումը, այլևս անվավեր է և որևէ հետևանք չի կարող առաջացնել:

Վերոգրյալի հիման վրա բողոք բերած անձը պահանջել է բեկանել Վերաքննիչ դատարանի 18.04.2023 թվականի որոշումը և փոփոխել այն՝ հայցը բավարարել:

3. Վճռաբեկ բողոքի քննության համար նշանակություն ունեցող փաստերը.

Վճռաբեկ բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեն հետևյալ փաստերը.

1) ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշման հիման վրա 14.09.2006 թվականին ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական 06-006-2-1 մատյանում կատարվել է սեփականության իրավունքի պետական գրանցում Լոռու մարզի Սպիտակ

համայնքի անվամբ՝ 06-006 կադաստրային համարով 5195,64հա հողամասի նկատմամբ **(գ.թ. 21-22):**

2) Կադաստրի 23.08.2017 թվականի N ԱՏ-21/08/2017-37-0004 տեղեկանքի համաձայն՝ Սպիտակ համայնքի 06-006-0351-0011 ծածկագրի տակ գտնվող 5,02հա հողամասը ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշմամբ գտնվում է պետական սեփականություն հանդիսացող հողերից Սպիտակ քաղաքային համայնքին անհատույց փոխանցվող հողերի ցանկում: Համաձայն ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածում գտնվող ցանկի՝ հողամասի նպատակային նշանակությունը դասակարգվել է որպես հատուկ պահպանվող տարածքների հողեր, ծանոթության մեջ նշվել է՝ պանսիոնատ: 5,02հա հողամասի նկատմամբ՝ 14.09.2006 թվականին Սպիտակ համայնքի անվամբ, որպես սեփականություն, կատարվել է իրավունքի պետական գրանցում **(գ.թ. 19):**

3) Թիվ ՎԴ/9235/05/17 վարչական գործով ՀՀ վարչական դատարանի 31.10.2018 թվականի որոշմամբ Դավիթ Մակարյանի դիմումն ընդդեմ ՀՀ կառավարության՝ ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին, բավարարվել է **(հիմք՝ «www.court.am» պաշտոնական ինտերնետային կայք):**

4. Վճռաբեկ դատարանի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ սույն գործով վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը պայմանավորված է ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 161-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքի առկայությամբ, նույն հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի իմաստով, այն է՝ առերևույթ առկա է մարդու իրավունքների և ազատությունների հիմնարար խախտում, քանի որ Վերաքննիչ դատարանի կողմից թույլ է տրվել ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի խախտում, որը խաթարել է արդարադատության բուն էությունը, և որի առկայությունը հիմնավորվում է ստորև ներկայացված պատճառաբանություններով:

Սույն վճռաբեկ բողոքի քննության շրջանակներում Վճռաբեկ դատարանը կարևորում է հետևյալ իրավական հարցադրումը. արդյո՞ք ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի իրավակարգավորումները բացառում են իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելու իրավական հնարավորությունն այն իրավիճակում, երբ իրավունքի պետական գրանցման համար որպես իրավահաստատող փաստաթուղթ հիմք հանդիսացած ՀՀ կառավարության որոշումը հետագայում դատական կարգով ճանաչվել է անվավեր:

Նշված իրավական հարցադրումը Վճռաբեկ դատարանն անհրաժեշտ է համարում դիտարկել դատական պաշտպանության և արդար դատաքննության իրավունքների արդյունավետ իրացման համատեքստում:

ՀՀ Սահմանադրության 61-րդ և 63-րդ հոդվածների համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք ունի իր իրավունքների և ազատությունների արդյունավետ դատական պաշտպանության, անկախ և անաչառ դատարանի կողմից իր գործի արդարացի, հրապարակային և ողջամիտ ժամկետում քննության իրավունք:

ՀՀ Սահմանադրության 63-րդ հոդվածը, ինչպես նաև Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին եվրոպական կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածը սահմանում են անձի դատական պաշտպանության իրավունքի արդյունավետության ապահովման երաշխիքներն ու չափորոշիչները: Վերջիններս իրենց ամբողջության մեջ կոչված են ապահովելու անձի խախտված իրավունքների լիարժեք ու ամբողջական վերականգնումը:

ՀՀ սահմանադրական դատարանն ամրագրել է. «Խախտված իրավունքների արդյունավետ դատական պաշտպանության իրավունքի անհրաժեշտ բաղադրատարրն է հանդիսանում անձի խախտված իրավունքի վերականգնումը: Վերջինս ենթադրում է այն բացասական հետևանքների վերացում, որոնք անձի համար առաջացել են իրավունքի խախտման արդյունքում: Որպես կանոն, այդ բացասական հետևանքների վերացումը տեղի է ունենում մինչև իրավունքի խախտումը գոյություն ունեցած վիճակի վերականգնմամբ» *(տե՛ս, ՀՀ սահմանադրական դատարանի 07.07.2010 թվականի ՍԴՈ-902 որոշումը)*:

«Յուրաքանչյուր ոք ունի իր գործի արդարացի, հրապարակային և ողջամիտ ժամկետում քննության իրավունք» սահմանադրական նորմում «իր գործի (...) քննություն» ձևակերպումը մեկնաբանվել է ՀՀ սահմանադրական դատարանի 03.02.2009 թվականի թիվ ՍԴՈ-787 որոշմամբ: Ըստ ՀՀ սահմանադրական դատարանի՝ «իր գործի քննություն» հասկացությունը ներառում է բոլոր այն փոխկապակցված հայցապահանջների համակցված քննությունը, որոնք նպատակաուղղված են մեկ ընդհանուր խնդրի լուծմանը, այն է՝ այդ գործի շրջանակներում անձի խախտված իրավունքի վերականգնմանը: (...) դատավարական օրենսդրությամբ սահմանված երաշխիքները պետք է ապահովվեն ոչ միայն այս կամ այն կոնկրետ հայցապահանջի քննության շրջանակում և համատեքստում, այլ նաև տվյալ խախտված իրավունքի վերականգնմանը միտված՝ տարաբնույթ փոխկապակցված հայցապահանջների քննության շրջանակում և համատեքստում, քանզի այդ հայցապահանջների վերջնական նպատակը մեկն է՝ միևնույն խախտված իրավունքի ամբողջական վերականգնումը:

Այսպիսով, Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ անձի իրավունքների դատական պաշտպանությունը պետք է արդյունավետ լինի գործնականում, ինչը նշանակում է, որ իրավական պաշտպանության այս միջոցը պետք է կարողանա կանխել խախտման շարունակումը և երաշխավորել իրավունքի խախտման բոլոր բացասական իրավական և փաստական հանգամանքների վերացումը: Խախտված իրավունքների վերականգնումը պահանջում է խախտման արդյունքում տվյալ անձի համար առաջացած

բացասական հետևանքների վերացում, ինչն իր հերթին պահանջում է հնարավորինս վերականգնել մինչև իրավախախտումը գոյություն ունեցած վիճակը (restitutio in integrum):

Դատավարական այն ինստիտուտը, որը թույլ է տալիս ապահովել խախտված իրավունքի ամբողջական վերականգնումը, ի թիվս այլնի, հետևանքների վերացման ածանցյալ պահանջի ինստիտուտն է: Այս ինստիտուտի նման գործառնական նշանակությունն է արտահայտված ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի (այսուհետ նաև՝ Օրենսգիրք) «Հետևանքների վերացման ածանցյալ պահանջը» վերտառությամբ 71-րդ հոդվածում, ըստ որի՝ վիճարկման, պարտավորեցման, գործողության կատարման կամ ճանաչման հայցի հետ կարող է ներկայացվել պահանջ այն հետևանքները վերացնելու մասին, որոնք առաջացել են վիճարկվող վարչական ակտի կամ վիճարկվող գործողության (անգործության) կամ վարչական ակտ ընդունելը մերժելու կամ վարչական ակտ չընդունելու հետևանքով: Հետևանքների վերացման ածանցյալ պահանջի էությունն ու բովանդակությունը հանգում է նրան, որ ածանցյալ պահանջի միջոցով վերացվում են անձի իրավունքը կամ ազատությունը խախտած վարչարարության բացասական հետևանքները: Դատական պաշտպանության իրավունքն իրացվում է անձի իրավունքներն անմիջականորեն շոշափող և ենթադրաբար խախտող իրավական ակտի, գործողության կամ անգործության իրավաչափությունը վիճարկելու միջոցով: Իսկ ածանցյալ պահանջի իրավական նպատակն է վերացնել այն բացասական հետևանքները, որոնք առաջացել են հայցվորի իրավունքները կամ ազատություններն անմիջականորեն շոշափող և ենթադրաբար խախտող իրավական ակտի ընդունման, գործողության կատարման կամ անգործության արդյունքում, և որոնց վերացումը, ի լրումն անձի իրավունքը խախտող իրավական ակտը վերացնելու, գործողությունը կամ անգործությունը ոչ իրավաչափ ճանաչելու, անհրաժեշտ և պարտադիր է խախտված իրավունքն արդյունավետորեն վերականգնելու, այն է՝ մինչև խախտումը գոյություն ունեցած վիճակը վերականգնելու համար:

Գույքի նկատմամբ իրավունքների, իրավունքների սահմանափակումների պետական գրանցման, գույքի, դրա նկատմամբ իրավունքների, սահմանափակումների վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման, գրանցում իրականացնող մարմնի իրավունքների և պարտականությունների իրավական հիմքերը, գույքի նկատմամբ իրավունքների և սահմանափակումների պետական գրանցման վարույթի առանձնահատկությունները սահմանվում են «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրացնման մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ նաև՝ «Օրենք»):

Օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նույն Օրենքով սահմանված կարգով գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման համար հիմք են հանդիսանում իրավահաստատող փաստաթղթերը, իսկ նույն օրենքի 4-րդ գլխով նախատեսված պետական գրանցման առանձնահատկությունների դեպքերում՝ նաև այդ գլխով սահմանված փաստաթղթերը: «Իրավահաստատող փաստաթուղթ» եզրույթի բովանդակությունը բացահայտված է Օրենքի 2-րդ հոդվածում. ըստ այդ հոդվածի՝ իրավահաստատող փաստաթղթերը իրավունքի ձեռքբերումը հաստատող փաստաթղթեր և գույքագրման փաստաթղթերն են: Նույն հոդվածը սահմանում է նաև իրավունքի ձեռքբերումը հաստատող փաստաթղթերի շրջանակը, այն է՝ իրավունքի ձեռքբերումը

հաստատող փաստաթուղթ է սահմանված հիմքերով պետական գրանցման ենթակա իրավունքների ձեռքբերման համար օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգի ավարտի իրավական ձևակերպման համար անհրաժեշտ և բավարար գրավոր փաստաթուղթը, այդ թվում՝ քաղաքացիաիրավական պայմանագրերը, պետական կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների անհատական ակտերը, դատական ակտերը, իսկ օրենքի ուժով ճանաչված իրավունքի համար՝ այդ օրենքով նման իրավունքի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ և բավարար նախապայման հանդիսացող իրավաբանական փաստերը հաստատող գրավոր փաստաթղթերը:

Օրենքի 24-րդ հոդվածը սահմանում է դիմումին կից ներկայացվող այն փաստաթղթերի շրջանակը, որոնք անհրաժեշտ են իրավունքի պետական գրանցման համար: Օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետին համապատասխան՝ իրավունքի պետական գրանցման վերաբերյալ դիմումին կից պարտադիր ներկայացվող փաստաթուղթ է իրավունքի պետական գրանցման համար անհրաժեշտ իրավահաստատող փաստաթուղթը:

Օրենքի 28-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ իրավունքի պետական գրանցում իրականացնող մարմինը կասեցնում է իրավունքի պետական գրանցման վարույթը, եթե դիմումի հետ չեն ներկայացվել պետական գրանցման որոշում կայացնելու համար անհրաժեշտ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ նույն Օրենքով նախատեսված փաստաթղթերը կամ տեղեկատվությունը: Նույն Օրենքի 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի համաձայն՝ իրավունքի պետական գրանցում իրականացնող մարմինը դադարեցնում է պետական գրանցման վարույթը, եթե, ի թիվս այլնի, պետական գրանցման վարույթի կասեցման սահմանված ժամկետում չեն ներկայացվել փաստաթղթեր կամ տեղեկատվություն կասեցման հիմքերը վերացնելու մասին:

«Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքի վերը նշված նորմերի համադրված բովանդակությունից բխում է, որ իրավունքի պետական գրանցման համար անհրաժեշտ՝ ՀՀ օրենսդրությամբ կամ նույն Օրենքով նախատեսված փաստաթղթերը կամ տեղեկատվությունը չներկայացնելը բացառում է իրավունքի պետական գրանցումը: Հաշվի առնելով, որ Օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետին համապատասխան՝ իրավունքի պետական գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթուղթ է իրավահաստատող փաստաթուղթը, վերջինիս բացակայության պայմաններում իրավունքի պետական գրանցման դիմումը բավարարման ենթակա չէ: Վերոհիշյալից բխում է, որ իրավահաստատող փաստաթղթի անվավերությունը պայմանավորում է նաև այդ իրավահաստատող փաստաթղթի հիման վրա կատարված՝ իրավունքի պետական գրանցման անվավերությունը: Այլ կերպ՝ իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր է, եթե իրավասու մարմնի կողմից (վարչական կամ դատական կարգով) անվավեր է ճանաչվել իրավունքի ձեռք բերումը հաստատող փաստաթուղթը:

Վերոհիշյալի հիման վրա Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ «իր գործի» դատական քննության սահմանադրական իրավունքի արդյունավետ իրացումը պահանջում է վերացնել այն բոլոր բացասական հետևանքները, որոնք ծագել են որպես իրավահաստատող փաստաթուղթ՝ իրավունքի պետական գրանցման հիմքում դրված ՀՀ կառավարության որոշմամբ անձի սեփականության իրավունքի խախտման արդյունքում:

Այդ բացասական հետևանքներից է ՀՀ կառավարության որոշման հիման վրա ընդունված վարչական ակտը՝ կատարված իրավունքի պետական գրանցումը:

Ըստ այդմ՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ անձի սեփականության իրավունքը խախտող ՀՀ կառավարության որոշումն անվավեր ճանաչելու և այդ որոշման հիմքով կատարված իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելու պահանջները փոխկապակցված պահանջներ են, քանի որ միտված են միևնույն նպատակի իրացմանը, միևնույն խնդրի լուծմանը, այն է՝ անձի սեփականության իրավունքի վերականգնմանը: ՀՀ կառավարության որոշման՝ որպես իրավահաստատող փաստաթղթի, հիման վրա կատարված իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելու պահանջն իր բնույթով ածանցյալ է ՀՀ կառավարության որոշումն անվավեր ճանաչելու հիմնական պահանջի նկատմամբ, քանզի իրավունքի պետական գրանցումը անձի սեփականության իրավունքը խախտած ՀՀ կառավարության որոշման բացասական հետևանքն է, և անձի սեփականության իրավունքը կարող է վերականգնվել միայն այդ հետևանքը վերացնելու դեպքում:

Միաժամանակ, Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ չնայած իրավունքի պետական գրանցման հիմքում ընկած ՀՀ կառավարության որոշումը և իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելու պահանջների նման հարաբերակցությանը՝ դատավարական նորմերը թույլ չեն տալիս այս փոխկապակցված պահանջները քննության առնել մեկ վարույթում՝ հաշվի առնելով, որ ՀՀ կառավարության որոշման իրավաչափությունն ստուգվում է ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ գլխի հատուկ վարույթի կանոններով, և Օրենսգրքի 199-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ Օրենսգրքի 26-րդ գլխով նախատեսված գործերով ՀՀ վարչական դատարանը կայացնում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) վիճարկվող նորմատիվ իրավական ակտը կամ դրա վիճարկվող դրույթն ավելի բարձր իրավաբանական ուժ ունեցող նորմատիվ իրավական ակտին համապատասխանող ճանաչելու մասին.

2) վիճարկվող նորմատիվ իրավական ակտը կամ դրա վիճարկվող դրույթն անվավեր ճանաչելու մասին.

3) վիճարկվող՝ ուժը կորցրած նորմատիվ իրավական ակտը կամ դրա վիճարկվող դրույթը ոչ իրավաչափ ճանաչելու մասին:

Ավելին, Օրենսգրքի 71-րդ հոդվածը ածանցյալ պահանջ ներկայացնելու իրավական հնարավորություն սահմանում է միայն վիճարկման, պարտավորեցման, գործողության կատարման և ճանաչման հայցերով:

Թեև վերոհիշյալ իրավակարգավորումներով պայմանավորված՝ իրավունքի պետական գրանցման հիմքում ընկած ՀՀ կառավարության որոշումը և իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելու պահանջները չեն կարող քննության առնվել մեկ վարույթում՝ այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով, որ իրավունքի պետական գրանցումը դրա հիմքում ընկած՝ անձի սեփականության իրավունքը խախտող ՀՀ կառավարության որոշման բացասական իրավական հետևանքն է՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ ՀՀ կառավարության որոշումն անվավեր ճանաչելն անխուսափելիորեն պետք է

հանգեցնի նաև այդ որոշման հիմքով կատարված իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելուն:

Վճռաբեկ դատարանն անհրաժեշտ է համարում սույն վճռաբեկ բողոքի քննության շրջանակներում բարձրացված իրավական հարցադրումը դիտարկել նաև ՀՀ սահմանադրական դատարանի 01.12.2015 թվականի թիվ ՍԴՈ-1238 որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների համատեքստում: Նշված որոշմամբ քննելով ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ գործը՝ ՀՀ սահմանադրական դատարանը, մասնավորապես, արտահայտել է հետևյալ իրավական դիրքորոշումները. (...) **եթե** վարչական դատարանում **անհատական վարչական ակտի** վիճարկման վերաբերյալ **գործի** քննության ժամանակ առկա է սահմանադրական դատարանի համապատասխան որոշում, որով ՀՀ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր է ճանաչվել **անհատական վարչական ակտի** ընդունման համար հիմք հանդիսացած նորմատիվ իրավական ակտը (կամ նրա համապատասխան դրույթը), կամ տվյալ նորմատիվ իրավական ակտը (կամ նրա համապատասխան դրույթը) ճանաչվել է Սահմանադրությանը համապատասխանող՝ ՀՀ սահմանադրական դատարանի որոշմամբ բացահայտված սահմանադրաիրավական բովանդակությամբ, կամ առկա է վարչական դատարանի համապատասխան որոշում, որով տվյալ նորմատիվ իրավական ակտը (կամ նրա համապատասխան դրույթը) ճանաչվել է անվավեր, և **անհատական վարչական ակտն** ընդունվել է վերը նշված նորմատիվ իրավական ակտի հիման վրա, ապա վարչական դատարանում վիճարկվող **անհատական վարչական ակտը** համարվում է օրենքին, մասնավորապես, «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի դրույթներին հակասող:

Այստեղից էլ բխում է, որ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետում, որպես **կոնկրետ դեպքում, անհատական վարչական ակտի** անվավերության հիմք նշված՝ օրենքին հակասելու վերաբերյալ դրույթը միաժամանակ ներառում է նաև **անհատական վարչական ակտի՝** այլ նորմատիվ իրավական ակտերին, ինչպես նաև ՀՀ սահմանադրական դատարանի որոշումներին և ՀՀ վարչական դատարանի՝ նորմատիվ իրավական ակտերի իրավաչափությունը վիճարկելու վերաբերյալ գործերով կայացված որոշումներին հակասելու հանգամանքը, (...):

Վերոհիշյալ իրավական դիրքորոշումների հաշվառմամբ՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ վիճարկվող վարչական ակտը համարվում է օրենքի խախտմամբ ընդունված, և ըստ այդմ՝ առկա է այն անվավեր ճանաչելու «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետով («Անվավեր է առ ոչինչ չհանդիսացող այն ոչ իրավաչափ վարչական ակտը, որն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ, այդ թվում՝ օրենքի սխալ կիրառման կամ սխալ մեկնաբանման հետևանքով») նախատեսված հիմք նաև այն դեպքում, երբ տվյալ վարչական ակտի հիմքում ընկած նորմատիվ իրավական ակտը հետագայում դատական կարգով (ՀՀ սահմանադրական դատարանի կամ ՀՀ վարչական դատարանի կողմից) ճանաչվել է անվավեր:

Ըստ այդմ՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ եթե վիճարկվող իրավունքի պետական գրանցման համար հիմք հանդիսացած ՀՀ կառավարության որոշումը ՀՀ վարչական դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած որոշմամբ ճանաչվում է անվավեր, այս փաստի ուժով առկա է նաև այդ որոշման հիման վրա ընդունված վարչական ակտի՝ իրավունքի պետական գրանցման անվավերության՝ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետով նախատեսված հիմք:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 1-ին մասը սահմանում է. «1. Վարչական դատարանը գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ կայացնելիս՝

1) գնահատում է ապացույցները.

2) որոշում է, թե գործի համար նշանակություն ունեցող որ հանգամանքներն են պարզվել, և որոնք չեն պարզվել.

3) որոշում է տվյալ գործով կիրառման ենթակա օրենքները և այլ իրավական ակտերը, ինչպես նաև այն իրավական ակտերը, որոնք պետք է կիրառվեին տվյալ գործով, սակայն օրենքին հակասելու պատճառով կիրառման ենթակա չեն.

4) որոշում է հայցը լրիվ կամ մասնակի բավարարելու կամ այն մերժելու հարցը»:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ վիճարկվող վարչական ակտի իրավաչափությունը որոշվում է այդ ակտի ընդունմանն ուղղված վարչական վարույթում ձեռք բերված ապացույցների շրջանակում և դրա ընդունման պահի դրությամբ գործող օրենքների հիման վրա, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հետագայում ընդունվել է դատավարության մասնակից հանդիսացող ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց վերաբերող՝ նրանց համար ավելի բարենպաստ օրենք, և եթե դա նախատեսված է այդ օրենքով:

Վերոհիշյալի հիման վրա Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ Օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի վերը նշված իրավակարգավորումները դատական պրակտիկայում չպետք է մեկնաբանվեն այնպես, որ իրավական խոչընդոտ ստեղծեն անձի դատական պաշտպանության իրավունքի արդյունավետ իրացման և անձի խախտված իրավունքի (սույն դեպքում՝ սեփականության իրավունքի) վերականգնման համար:

Այսպիսով, Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի իրավակարգավորումները չեն կարող բացառել իրավունքի պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելու իրավական հնարավորությունն այն իրավիճակում, երբ իրավունքի պետական գրանցման համար որպես իրավահաստատող փաստաթուղթ հիմք հանդիսացած՝ ՀՀ կառավարության որոշումը հետագայում դատական կարգով ճանաչվել է անվավեր:

Վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշման կիրառումը սույն գործի փաստերի նկատմամբ.

Սույն գործով հայցվոր Դավիթ Մակարյանը, դիմելով ՀՀ վարչական դատարան, պահանջել է մասնակի՝ 06-006-0351-0011 ծածկագրով 5,02հա հողամասի մասով, անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի գույքի

նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական 06-006-2-1 մատյանում կատարված սեփականության իրավունքի պետական գրանցումը:

Դատարանը 01.06.2020 թվականի վճռով հայցը մերժել է հետևյալ պատճառաբանությամբ. *«Կադաստրի՝ 23.08.2017թ. N US-21/08/2017-37-0004 տեղեկանքի համաձայն՝ Սպիտակ համայնքի՝ 06-006-0351-0011 ծածկագրի տակ գտնվող 5,02 հա հողամասը ՀՀ կառավարության 01.06.2006թ. թիվ 1054-Ն որոշմամբ գտնվում է պետական սեփականություն հանդիսացող հողերից Սպիտակ քաղաքային համայնքին անհատույց փոխանցվող հողերի ցանկում: (...) 5,02 հա հողամասի նկատմամբ՝ 14.09.2006թ. Սպիտակ համայնքի անվամբ, որպես սեփականություն, կատարվել է իրավունքի պետական գրանցում:*

ՀՀ կառավարության 01.06.2006թ. թիվ 1054-Ն որոշման հիման վրա, Կադաստրում 14.09.2006թ.-ին, ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի, գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական 06-006-2-1 մատյանում, կատարվել է սեփականության իրավունքի պետական գրանցում Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի անվամբ՝ 06-006 կադաստրային համարի տակ գտնվող 5195,64 հեկտար հողամասի նկատմամբ:

(...) Դատարանն արձանագրելով, որ թեև վեճի առարկա հանդիսացող հողամասի նկատմամբ հայցվորն ունեցել է իրավահաստատող փաստաթղթեր, սակայն Կադաստրն իրավասու չի եղել գնահատելու ՀՀ կառավարության որոշման իրավաչափությունը և վերը նշված օրենքի 43-րդ հոդվածի հիմքով մերժելու այդ հողամասի նկատմամբ Սպիտակ համայնքի սեփականության իրավունքի գրանցումը»:

Վերաքննիչ դատարանը 18.04.2023 թվականի որոշմամբ մերժել է վերաքննիչ բողոքը՝ անփոփոխ թողելով Դատարանի 01.06.2020 թվականի վճիռը՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ. *«Համադրելով վերոգրյալը սույն գործի փաստերի հետ՝ Վերաքննիչ դատարանը գտնում է, որ տվյալ դեպքում իրականացված վարչարարությունն իրավաչափ է (...):*

Անդրադառնալով նաև Բողոքաբերի այն պնդմանը, որ Դատարանը անդրադարձ չի կատարել թիվ ՎԴ/9235/05/17 վարչական գործով ուժի մեջ գտնվող որոշմանը և դրա իրավական հետևանքներին, Վերաքննիչ դատարանը փաստում է, որ սույն գործով վեճը վերաբերվում է 14.09.2006 թվականին թիվ 06-006-2-1 մատյանի տակ կատարված պետական գրանցումն անվավեր ճանաչելուն, հետևաբար Դատարանի կողմից նշված ակտի իրավաչափությունը փաստացի ստուգվել է իրավահարաբերության պահին գործող ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի իրավական նորմի լույսի ներքո, ուստի Հայցվորի ներկայացուցչի կողմից վկայակոչված թիվ ՎԴ/9235/05/17 դատական ակտը չէր կարող ազդել սույն գործով վիճարկվող՝ 2006 թվականին ընդունված ակտի իրավաչափ լինելուն:

Ինչ վերաբերում է Բողոքաբերի կողմից մատնանշված վարչական գործով կայացված դատական ակտով արտահայտված իրավական դիրքորոշումներին, ապա Վերաքննիչ դատարանը գտնում է, որ այդ իրավական դիրքորոշումները կիրառելի չեն սույն վերաքննիչ

բողոքի կապակցությամբ՝ Վերաքննիչ դատարանի կողմից արտահայտված իրավական դիրքորոշման համատեքստում»:

Վերոնշյալ իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո համադրելով սույն գործի փաստերը և գնահատելով Վերաքննիչ դատարանի պատճառաբանությունները՝ Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ դրանք անհիմն են հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ սույն գործի շրջանակներում վիճարկվող իրավունքի պետական գրանցումը կատարելու համար Կոմիտեի կողմից որպես իրավահաստատող փաստաթուղթ հիմք է ընդունվել ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշումը:

Սույն վիճարկման հայցը Դատարան ներկայացնելուց հետո, հայցվորը դիմել է ՀՀ վարչական դատարան՝ խնդրելով անվավեր ճանաչել ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի՝ 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետը: ՀՀ վարչական դատարանի 31.10.2018 թվականի որոշմամբ ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետն անվավեր է ճանաչվել: ՀՀ վարչական դատարանը, մասնավորապես, արձանագրել է, որ «ՀՀ կառավարությունը վիճարկվող որոշմամբ Սպիտակ համայնքին է փոխանցել inter alia դիմողին պատկանող հողամասը որպես պետական սեփականություն՝ խախտելով ՀՀ հողային օրենսգրքի 56-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունը և դիմողի սեփականության իրավունքը, ուստի այն պետք է ճանաչվի անվավեր՝ համաձայն «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 38-րդ հոդվածի 1-ին մասի»: ՀՀ վարչական դատարանի 31.10.2018 թվականի որոշումը չի բողոքարկվել և մտել է օրինական ուժի մեջ:

Սույն գործով Դատարանի և Վերաքննիչ դատարանի դատական ակտերի բովանդակությունից բխում է, որ վերջիններս որևէ իրավական նշանակություն չեն տվել այն հանգամանքին, որ վիճարկվող իրավունքի պետական գրանցման համար հիմք հանդիսացած իրավահաստատող փաստաթուղթը՝ ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետն օրինական ուժի մեջ մտած

12

դատական ակտով անվավեր է ճանաչվել: Վերաքննիչ դատարանն իր այդ դիրքորոշումը հիմնավորել է ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի իրավակարգավորումներով:

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ Վերաքննիչ դատարանի կողմից ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի իրավակարգավորումները կիրառվել են այնպիսի մեկնաբանությամբ, որը թույլ չի տվել հայցվորին արդյունավետորեն իրացնել իր սեփականության իրավունքի դատական պաշտպանության իրավունքը և փաստացիորեն արգելափակել է հայցվորի խախտված սեփականության իրավունքը վերականգնելու իրավական հնարավորությունը:

Սույն գործի նկատմամբ կիրառելով վերն արտահայտված իրավական դիրքորոշումները՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ սույն դեպքում որպես հայցվորի սեփականության իրավունքը խախտող՝ ՀՀ կառավարության 01.06.2006 թվականի «Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքային համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և Սպիտակ քաղաքային համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» թիվ 1054-Ն որոշման 6-րդ հավելվածի 351-011 ծածկագրով հողամասին վերաբերող կետի անվավերության իրավական հետևանք, անվավեր ճանաչման էր ենթակա նաև վերջինիս հիման վրա կատարված վիճարկվող իրավունքի պետական գրանցումը, որպիսի պայմաններում հայցվորի պահանջն իրավաչափ է և բավարարման ենթակա:

Այսպիսով, սույն վճռաբեկ բողոքի հիմքի առկայությունը Վճռաբեկ դատարանը համարում է բավարար՝ ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 150-151-րդ և 163-րդ հոդվածների ուժով Վերաքննիչ դատարանի որոշումը բեկանելու համար:

Միաժամանակ Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ սույն գործով անհրաժեշտ է կիրառել ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 169-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով սահմանված՝ ստորադաս դատարանի դատական ակտը բեկանելու և փոփոխելու Վճռաբեկ դատարանի լիազորությունը հետևյալ հիմնավորմամբ.

«Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) 6-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք ունի ողջամիտ ժամկետում իր գործի քննության իրավունք: Սույն գործով վեճի լուծումն էական նշանակություն ունի գործին մասնակցող անձանց համար: Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ գործը ողջամիտ ժամկետում քննելը հանդիսանում է Կոնվենցիայի վերոգրյալ հոդվածով ամրագրված՝ անձի արդար դատաքննության իրավունքի տարր: Հետևաբար գործի անհարկի ձգձգումները վտանգ են պարունակում նշված իրավունքի խախտման տեսանկյունից: Տվյալ դեպքում Վճռաբեկ դատարանի կողմից ստորադաս դատարանի դատական ակտը փոփոխելը բխում է արդարադատության արդյունավետության շահերից, քանի որ սույն գործով վերջնական դատական ակտ կայացնելու համար նոր հանգամանք հաստատելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

Դատական ակտը փոփոխելիս Վճռաբեկ դատարանը հիմք է ընդունում սույն որոշման պատճառաբանությունները, ինչպես նաև գործի նոր քննության անհրաժեշտության բացակայությունը:

5. Վճռաբեկ դատարանի պատճառաբանությունները և եզրահանգումները դատական ծախսերի բաշխման վերաբերյալ.

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 56-րդ հոդվածի համաձայն՝ դատական ծախսերը կազմված են պետական տուրքից և գործի քննության հետ կապված այլ ծախսերից:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կողմը, որի դեմ կայացվել է վճիռ, կամ որի բողոքը մերժվել է, կրում է Հայաստանի Հանրապետության դատական դեպարտամենտի՝ վկաներին և փորձագետներին վճարած գումարների հատուցման պարտականությունը, ինչպես նաև մյուս կողմի կրած դատական ծախսերի հատուցման պարտականությունը այն ծավալով, ինչ ծավալով դրանք անհրաժեշտ են եղել դատական պաշտպանության իրավունքի արդյունավետ իրականացման համար: Դատական պաշտպանության այն միջոցի հետ կապված ծախսերը, որ իր նպատակին չի ծառայել, դրվում են այդ միջոցն օգտագործած կողմի վրա, անգամ եթե վճիռը կայացվել է այդ կողմի օգտին:

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ սույն գործով հայցադիմումի համար Դավիթ Մակարյանը վճարել է 4.000 ՀՀ դրամ պետական տուրք, իսկ վերաքննիչ և վճռաբեկ բողոքների համար համապատասխանաբար՝ 10.000 և 20.000 ՀՀ դրամ պետական տուրք:

Վճռաբեկ դատարանը, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Դավիթ Մակարյանի վճռաբեկ բողոքը ենթակա է բավարարման, որի արդյունքում Դավիթ Մակարյանի հայցը ևս ենթակա է բավարարման, գտնում է, որ սույն գործով դատական ծախսերի բաշխման հարցը պետք է լուծվի հետևյալ կերպ՝ Կոմիտեի աշխատակազմի Լոռու մարզային ստորաբաժանումից հօգուտ Դավիթ Մակարյանի պետք է գանձվի ընդհանուր 34.000 ՀՀ դրամ՝ որպես հայցադիմումի, վերաքննիչ ու վճռաբեկ բողոքների համար սահմանված և նախապես վճարված պետական տուրքի գումար:

Միևնույն ժամանակ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ պետական տուրքից բացի, այլ դատական ծախս կատարված լինելու վերաբերյալ որևէ ապացույց գործում առկա չէ:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 169-171-րդ հոդվածներով, 172-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ Վճռաբեկ դատարանը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. Վճռաբեկ բողոքը բավարարել: Բեկանել ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի 18.04.2023 թվականի որոշումը և փոփոխել այն. Դավիթ Մակարյանի հայցն ընդդեմ ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի աշխատակազմի Լոռու մարզային

ստորաբաժանման, երրորդ անձ՝ Սպիտակի քաղաքապետարան՝ գույքի նկատմամբ կատարված իրավունքի պետական գրանցումը մասնակի անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին, բավարարել: Մասնակի՝ 06-006-0351-0011 ծածկագրով 5,02հա հողամասի մասով, անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական 06-006-2-1 մատյանում 14.09.2006 թվականին կատարված սեփականության իրավունքի պետական գրանցումը:

2. ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի աշխատակազմի Լոռու մարզային ստորաբաժանումից հօգուտ Դավիթ Մակարյանի բռնագանձել 34.000 ՀՀ դրամ՝ որպես հայցադիմումի, վերաքննիչ ու վճռաբեկ բողոքների համար նախապես վճարված պետական տուրքի գումար: Այլ դատական ծախսերի հարցը համարել լուծված:

3. Որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից, վերջնական է և բողոքարկման ենթակա չէ:

Նախագահող _____ **Հ. ԲԵԴԵՎՅԱՆ**

Զեկուցող _____ **Լ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ**

_____ **Ա. ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ**

_____ **Ռ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ**

_____ **Ք. ՄԿՈՅԱՆ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՂԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

Ժամանակավոր վկայականը տրված է Գյումրի - Լենինյան
/սեփականատիրոջ անունը, հայրանունը
ազգանունը/ - ք. Ալեքսանդր - Շառաֆի 11.

Հաստատվում է նրան սեփականության իրավունքով 6 (վեց) հա:
Ալեքսանդր գեղ. գյուղատն. հողային կադաստրի N 1 - թաղամաս և 1 հա տնամերձ.
/հողատարածության գտնվելու վայրը/
Հողամաս, գյուղատնտես գյուղատնտես գնդեցության կադաստրային հաշվառման. 5 հմգ հեռ.

Համաձայն հասանելիքի /նվերում 1/ և հողային ռեեստրի ու սեփականաշնորհման տեղական հանձնաժողովի որոշման, 1991թ. ապրիլի 9, 199 թվականի արձանագրություն նո 9:

Ժամանակավոր վկայականը զուրկ է հողի սեփականության, իրավունքի ժամանակավոր վկայականների հաշվառման գրքում 501 համարի ներ:

Ժամանակավոր վկայականը ենթակա է փոխանակման հողի սեփականության իրավունքի պետական ակտի հետ:

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ
ՏԵՂԱՅԻՆ /ՀԵՂԻՆԱՅԻՆ, ՇԱՀԱԲԱՇԻՆ,
ԱԳԱՆՅԱՆԻՆ, ԵՐԶԱՆՅԱՆԻՆ/ ՀՈՂԱՅԻՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԵՎՈՒՐԻՆ ՎԱՐԱԳԻՆ՝ ՊՏ.

/Ա.Ի.Հ./ Ա. Վանեցյան

,,1,, հունիսի

Ալեքսանդր գեղ. գյուղատն. գրասենյակ.

Գլխավոր գրասենյակի գլխ. մասնագետ Լ. Պողոսյան

Գլխավոր մասնագետ Լ. Հովսեփյան